

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Природничо-економічний факультет
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи



Вероніка БУТОРІНА

«26» серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація туризму: основи туризмознавства

підготовки фахівців освіти	першого (бакалаврського) рівня вищої
за освітньо-професійною програмою спеціальності галузі знань	Туризм
форма навчання	ІЗ Туризм та рекреація
мова навчання	І Транспорт та послуги
	денна
	українська

2025 – 2026 навчальний рік

Розробник програми:
Богдана ОПРЯ., кандидат історичних наук, доцент кафедри туризму та готельно-ресторанної справи

Ухвалено на засіданні кафедри туризму та готельно-ресторанної справи
Протокол № 12 від «26» серпня 2025 р.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми



Вероніка БУТОРІНА

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення навчальної дисципліни «Організація туризму: основи туризмознавства» полягає у формуванні у студентів базових знань про сутність, структуру та функціонування туристичної індустрії та сучасних тенденцій у туризмі. Дисципліна спрямована на розвиток розуміння соціокультурного, економічного та екологічного значення туризму, забезпечення теоретичної бази для подальшого професійного навчання, стимулювання інтересу до діяльності у сфері туризму та екскурсійної справи, а також виховання усвідомлення важливості дотримання принципів стійкого розвитку в туризмі.

2. Обсяг дисципліни:

Найменування показників	денна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	2025-2026
Семестр навчання	1
Кількість кредитів ЄКТС	4
Загальний обсяг годин	120
Кількість годин навчальних занять	48
Лекційні заняття	24
Практичні заняття	24
Самостійна та індивідуальна робота	72
Форма підсумкового контролю	екзамен

3. Статус дисципліни – обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: навчальна дисципліна вивчається у першому семестрі.

5. Програмні компетентності навчання:

Інтегральна компетентність: Здатність комплексно розв'язувати складні професійні задачі та практичні проблеми у сфері туризму і рекреації як в процесі навчання, так і в процесі роботи, що передбачає застосування теорій і методів системи наук, які формують туризмознавство, і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 10. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 15. Знання та розуміння предметної області та розуміння специфіки професійної діяльності

СК 17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій

СК 19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів.

6. Програмні результати навчання з дисципліни:

ПР 02. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.

ПРН 03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ

ПРН 05 Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ПРН 10. Розуміти принципи, процеси і технології організації роботи суб'єкта туристичного бізнесу та окремих його підсистем (адміністративно-управлінська, соціально-психологічна, економічна, техніко-технологічна).

ПРН 11. Володіти державною та іноземною (ними) мовою (мовами), на рівні, достатньому для здійснення професійної діяльності.

ПРН 12. Застосовувати навички продуктивного спілкування зі споживачами туристичних послуг.

7. Методи навчання. Словесні, наочні методи; дедуктивний, індуктивний, аналітичний, метод порівняння, узагальнення, конкретизація; пояснювально-ілюстративний метод, демонстрація, кейс-метод, метод проблемного викладу матеріалу (ігрові методи, дискусійна панель тощо).

8. Засоби діагностики результатів навчання: Поточний контроль: усне опитування, виконання практичних завдань, виконання індивідуальних завдань, самостійна робота, дискусійне обговорення проблемних питань, студентська презентація, виконання тестових завдань, модульна контрольна робота, екзамен.

9. Програма навчальної дисципліни

Денна форма здобуття вищої освіти

	Кількість годин	
	разом	у тому числі

Назви змістових модулів і тем		лекційні заняття	Практичні заняття	самостійна робота
Тема 1. Туризм як суспільне явище	12	2	2	8
Тема 2. Туризм як вид економічної діяльності	10	2	2	8
Тема 3. Ринок туристичних послуг	12	2	2	8
Тема 4. Основи організації туристичного процесу	12	4	2	6
Тема 5. Індустрія туризму як міжгалузевий комплекс	10	2	2	8
Тема 6. Безбарерність в галузі гостинності.	8	2	2	6
Тема 7. Безпека туристичної діяльності	14	2	4	8
Тема 8. Мотивація туризму та подорожей	16	2	4	8
Тема 9. Етапи розвитку і сучасний стан формування туристичних регіонів	14	4	2	6
Тема 10. Актуальні напрямки розвитку туристичних послуг та системи управління якістю їх життєвого циклу	12	2	2	6
Разом годин	120	24	24	72

10. Форми поточного, семестрового та підсумкового контролю:

Форми поточного контролю: самостійна робота, есе, доповідь на одну із запропонованих тем практичного заняття. Знання, вміння та навички студентів оцінюються через визначення якості виконання конкретизованих завдань. Кількісна оцінка певного поточного контролю за конкретним видом навчального заняття визначається як сума балів за окремі види навчальної роботи. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами поточного контролю – 20.

Форма модульного контролю: модульна контрольна робота. Передбачає розкриття теоретичних питань. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами модульного контролю – 30 балів.

Оцінювання самостійної роботи (дослідницьких завдань) здійснюється у межах 10 балів.

Форма підсумкового семестрового контролю: екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання:

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзам- ен	Сума
Поточний контроль	МКР	Сам. робота		
20	30	10	40	100

Критерії оцінювання практичних занять:

Поточний контроль проводиться з метою перевірки рівня підготовки здобувачів вищої освіти за визначеною темою; забезпечення зворотного зв'язку між викладачем та здобувачами вищої освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів.

Оцінювання на практичних заняттях відбувається за 12 бальною системою відповідно до критеріїв, визначених «Положенням про рейтингову систему оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка».

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12. URL: https://drive.google.com/file/d/1aD_jeL-jGRbDWAegkQ58tdMxxbqQKufF/view

Відповіді студентів на семінарських заняттях оцінюються за 12-бальною системою за такими критеріями:

Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів на навчальних заняттях

Рівні навчальних досягнень	Оцінка в балах (за 12-бальною шкалою)	Критерії оцінювання
Початковий (понятійний)	1	Здобувач володіє навчальним матеріалом дисципліни на рівні засвоєння окремих термінів; відповідає на запитання, які потребують відповіді «так» або «ні».
	2	Здобувач недостатньо усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; робить спробу знайти способи дій, розповісти суть заданого, проте відповідає лише за допомогою викладача на рівні «так» або «ні»; може самостійно знайти в підручнику відповідь.
	3	Здобувач намагається аналізувати на основі елементарних знань і навичок; виявляє окремі закономірності; робить спроби виконання вправ і завдань репродуктивного характеру; за допомогою викладача виконує прості вправи за готовим алгоритмом.
Середній (репродуктивний)	4	Здобувач володіє найпростішими знаннями; здатний виконати вправи і завдання за зразком; орієнтується в термінах, поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі.
	5	Здобувач розуміє суть навчальної дисципліни; може дати визначення окремих понять, категорій (однак з окремими помилками); вміє працювати з підручником; вміє самостійно опрацьовувати частину навчального матеріалу; виконує прості вправи і завдання за алгоритмом, але окремі висновки є нелогічними та непослідовними.
	6	Здобувач розуміє основні положення навчального матеріалу; може поверхнево аналізувати явища туризму та рекреації; робить певні висновки: відповідь може бути правильною, проте

		недостатньо осмисленою; самостійно відтворює більшу частину матеріалу; вміє застосовувати знання під час виконання вправ і завдань за алгоритмом; вміє послуговуватися додатковими джерелами.
Достатній (алгоритмічно-дієвий)	7	Здобувач логічно і правильно відтворює навчальний матеріал; оперує базовими поняттями; встановлює причинно-наслідкові зв'язки між ними; вміє наводити приклади на підтвердження певних думок; застосовувати теоретичні знання в стандартних ситуаціях; самостійно користуватися додатковими джерелами; правильно використовувати термінологію; складати таблиці, схеми, діаграми, карти, картосхеми.
	8	Знання здобувача досить повні: студент вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях; вміє аналізувати, робити висновки; відповідь логічна, повна, обґрунтована, однак з окремими неточностями; вміє самостійно працювати; може підготувати реферат і обґрунтувати його положення.
	9	Здобувач вільно володіє вивченим матеріалом; застосовує знання в дещо змінених ситуаціях; вміє аналізувати і систематизувати інформацію; робить аналітичні висновки; використовує докази у власній аргументації; чітко тлумачить поняття, категорії; може самостійно опрацювати матеріал; має сформовані типові навички.
Високий (творчо-професійний)	10	Здобувач володіє глибокими і міцними знаннями та використовує їх у нестандартних ситуаціях; робить аргументовані висновки; практично оцінює сучасний стан рекреаційної галузі; може сприймати іншу позицію як альтернативну; знає суміжні географічні та економічні дисципліни; використовує знання, аналізуючи різні явища, процеси, які відбуваються в рекреації.
	11	Здобувач володіє узагальненими знаннями з навчальної дисципліни; аргументовано використовує здобуті знання в нестандартних ситуаціях; вміє знаходити джерела інформації та аналізувати їх; ставити і розв'язувати проблеми; застосовувати вивчений матеріал для власних аргументованих суджень у практичній діяльності (диспути, круглі столи тощо); спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію; самостійно вивчити матеріал; визначити програму своєї пізнавальної діяльності; оцінювати різноманітні явища, процеси в рекреації.
	12	Здобувач має глибокі, системні, дієві знання; виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; використовує широкий арсенал засобів для обґрунтування та доведення своєї думки; розв'язує складні завдання та проблемні ситуації; схильний до системно-наукового аналізу та прогнозу явищ, процесів у рекреації; вміє ставити і розв'язувати проблеми; вміє самостійно здобувати і використовувати інформацію; займається науково-дослідною роботою; логічно та творчо викладає матеріал в усній та письмовій формі; розвиває свої здібності й схильності; використовує різноманітні джерела інформації; моделює ситуації в нестандартних умовах; спроможний за допомогою викладача підготувати виступ на студентську наукову конференцію.

При визначенні підсумкової оцінки, поточна успішність інтегрується у 100-бальну систему за формулою $(\text{середній бал} * 0,05 + 0,4) * 20$, де 20 це максимальна кількість балів, виділена на оцінювання поточної успішності.

Відвідування занять. Очікується, що всі студенти відвідають лекційні та практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених курсом.

«Положення про організацію освітнього процесу КПНУ (зі змінами)» введеного в дію наказом від 03.07.2024 № 79-ОД.

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Критерії оцінювання модульної контрольної роботи

Після вивчення освітнього компоненту здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу. Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі здобувачі вищої освіти. Позитивну оцінку за МКР не рекомендується покращувати. Невиконання МКР оцінюється 0 балів.

Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Модульна контрольна робота складається з трьох теоретичних питань кожне з яких оцінюється максимум в 10 балів і мінімум в 6 балів.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. Основними критеріями оцінювання даного виду роботи є правильність відповідей на питання, рівень застосування набутих знань і вмінь. Максимальна кількість балів за МКР – 30. Для зарахування модульної контрольної роботи мінімальна кількість набраних балів повинна становити не менше 18, у іншому випадку МКР потрібно виконати повторно

Оцінювання модульної контрольної роботи

Шкала ECTS	Бали	Критерії оцінювання
«відмінно»	30-27 бали	Здобувач вищої освіти у відповідях на варіант МКР демонструє глибокі знання та повною мірою володіє матеріалом, що дозволяє виявляти розуміння змісту предмету, його основних положень, категоріального апарату тощо, може обґрунтовувати свої судження, аргументуючи правильну відповідь, логічно та послідовно формулює текст відповідей на поставлені завдання
«добре»	26-22 бали	Результати відповідей здобувача вищої освіти на варіант МКР відповідають тим самим вимогам, що й

		для оцінки «відмінно», але при цьому здобувач допускає певні неточності та незначні помилки. Здобувач володіє матеріалом, правильно відповідаючи на поставлені завдання, логічно формулює відповіді, намагаючись аргументувати їх
«задовільно»	21-18 бали	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР дозволяють виявити знання і розуміння основних положень предмета, певне володіння категоріальним апаратом, проте характеризуються фрагментарністю, відсутністю повноти та аргументованості. Здобувач допускає помилки при відповідях на питання МКР, не вміє достатньо обґрунтувати свої судження.
«незадовільно»	18 і менше бали	Відповіді здобувача вищої освіти на варіант МКР не виявили знань та розуміння основних положень предмета, що спричинило значну кількість помилок або, взагалі, повну/часткову відсутність відповідей. Здобувач не вміє логічно побудувати відповідь, обґрунтовувати свої судження, плутається у розумінні категоріального апарату тощо.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Робота оцінюється в 10 балів, якщо: результат виконання завдання самостійної роботи дає чітке розуміння того, що здобувач засвоїв відповідний теоретичний матеріал та набув належних практичних навичок; при виконанні завдання простежується індивідуальний підхід та використання технік креативності; здобувачем надана аргументація власної думки; при виконанні завдання використана не тільки основна, але й додаткова література та інформаційні джерела, що простежується у відповідях студента під час співбесіди.

Робота оцінюється в 9-8 бали, якщо: результат виконання завдання демонструє загальну засвоєність теоретичного матеріалу з боку здобувача та вміння у ньому орієнтуватися; чітка аргументація власної думки, використання основної та додаткової літератури при виконанні завдання; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність несуттєвих помилок під час співбесіди.

Робота оцінюється в 7-6 балів, якщо: результат виконання завдання демонструє недостатній рівень засвоєння здобувачем теоретичного матеріалу; слабка аргументація власної точки зору; поверхневе використання основної літератури; розкриття предмету дослідження не у повній мірі та наявність суттєвих помилок при подачі теоретичного матеріалу.

Робота оцінюється в 5-0 бали, якщо: здобувач погано володіє теоретичним матеріалом не знає основних понять та визначень з матеріалу, котрий виносився на самостійне опрацювання.

Критерії оцінювання екзамену

Оцінювання знань студента на екзамені базується на його відповіді на питання, що містяться в екзаменаційних білетах з предмету. Студенти

отримують по 1 білету на випадковій основі. Кожен екзаменаційний білет містить 3 питання. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за результатами екзамену – 40.

Білет екзамену складається з трьох теоретичних питань, перші два з яких оцінюються по 13 балів, третє, більш складного рівня – 14 балів.

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Бали	Оцінка за нац. шкалою	Критерії
37-40	відмінно	здобувач глибоко і всебічно знає зміст питань курсів, наукові першоджерела; логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує програмовий матеріал із профілем вищого навчального закладу, демонструє високий рівень компетентності; здатний передбачати, прогнозувати, вирішує проблемні завдання.
34-36	добре	здобувач правильно, логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти. Вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, частково контролює власні навчальні дії.
30-33	добре	здобувач твердо знає навчальний матеріал; оволодів досконало практичними навичками; аргументовано викладає матеріал, висловлює свої міркування про ті чи інші психолого-педагогічні феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу
27-29	задовільно	здобувач в основному знає зміст питання, але непереконливо відповідає, плутає поняття; невпевнено виконує практичні завдання, допускає неточності у теоретичних знаннях; не вміє оцінювати соціальні факти та явища, встановлювати взаємозв'язок теорії та практики
24-26	задовільно	здобувач знає близько половини навчального матеріалу, здатний відтворити його відповідно до пояснення викладача; розуміє основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять; виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але недостатньо осмислена. З допомогою екзаменатора здатний аналізувати, порівнювати, узагальнювати та робити висновки. Вміє застосовувати знання при розв'язуванні задач

18-23	незадовільно	здобувач не розкрив питання; не володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; виявляє низький рівень навичок пояснення і обґрунтування фахових явищ і ситуацій
0-17	незадовільно	здобувач не розкрив питання; не володіє теоретичними знаннями, не знає наукових фактів визначень; засвоєння навчального матеріалу на рівні нижче базового, або відсутнє зовсім

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи здобувачів вищої освіти будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел списування, втручання в роботу інших здобувачів становлять, але не обмежують приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її не зарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману.

URL: <https://integrity.kpnu.edu.ua/>

Підсумкова шкала оцінювання:

Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про організацію освітнього процесу К-ПНУ (нова редакція)» введеного в дію наказом від 03.07.2024 № 79-ОД.

URL: <https://drive.google.com/file/d/1ZbMN35h-7ZSJBBOVvL2bTCaLtRbcQA86/view>

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля	Оцінка за шкалою ECTS	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою
90-100	A (відмінно)	відмінно
82-89	B (дуже добре)	добре
75-81	C (добре)	
67-74	D (задовільно)	задовільно
60-66	E (достатньо)	
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)	незадовільно
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)	

Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту
«Організація туризму: Основи туризмознавства»:

– кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

– критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

– здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю отримав незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

– ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії, яку створюють за розпорядженням декана факультету;

– за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачу вищої освіти не присвоюють.

В умовах застосування дистанційних технологій навчання організація поточного і семестрового контролю відбувається відповідно до «Порядку організації поточного та семестрового контролю із застосуванням дистанційних технологій навчання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (зі змінами)». URL: https://drive.google.com/file/d/1c--sYRfDI_iAT7L766LprKB-x9GGKaEy/view

Неформальна та/або інформальна освіта. Визнання КПНУ ім. І. Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти регламентовано «Порядком визнання в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка результатів навчання, здобутих шляхом формальної або інформальної освіти». URL: <https://drive.google.com/file/d/19GCSM3y-K496gs8RQJp0mO9FjUJumB4T/view>

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Порядку визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка, зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю).

У неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі або змістовому модулю);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді.

В інформальній освіті: наявність наукової публікації; волонтерська діяльність.

1. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/vebdostupnist>
2. PROMETHEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>
3. BYM online. URL: <https://vumonline.ua/>
4. Edera. URL: <https://ed-era.com/?fbclid=IwAR3hCVz5QyRLxTwaY7Msn0hlf9V75ZjG4LFIJEnzlLYoYA8UIM8ctXtj8Ak>

12.Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна: Вивчення курсу не потребує спеціального матеріально-технічного та/або інформаційного забезпечення, однак можливе використання технічних засобів для демонстрування презентацій (ноутбук, проектор). Передбачається застосування об'єктно-модульного динамічного середовища навчання MOODLE. Можливе використання застосунків для проведення відеоконференцій.

13. Рекомендована література:

Основна:

1. Джинджоян В. В., Горожанкіна Н. А., Бойко З. В. Основи туризмознавства. Київ: Каравела, 2023. 246 с.
2. Любіцева О. О. Основи туризмознавства: Електронний навчальний посібник. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2025. 151 с.
3. Cooper, C., & Hall, C. M. Contemporary Tourism: An International Approach. London: Routledge, 2023. 400 p.
4. Миронов, Ю. Б. Основи туризмознавства : навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2024. 156 с.
5. Демко, В. С., Колокольчикова, І. В. Основи туристичної діяльності: теорія і практика: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький державний аграрно-технічний університет, 2025. 207 с.

Додаткова:

1. Опря Б. О., Опря І. А. Міжнародний туризм як інструмент культурного обміну, глобалізації та історичної пам'яті. Актуальні питання в

сучасній науці. 2025. № 5(35). С. 1715-1727. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5\(35\)-1715-1727](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-5(35)-1715-1727)

2. Опря Б. О. Сучасні підходи в туризмології: роль рекреації у формуванні туристичних продуктів. Економіка та суспільство. 2025. № 73. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-73-133>

3. Хоптяр А. Ю., Опря Б. О. Реалізація технологій туристичної діяльності в індустрії туризму Кам'янця-Подільського: розвиток в умовах сьогодення. Економіка та суспільство. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5028>

4. Романів П. В. Державне та регіональне управління в туризмі. Київ: Видавництво «Каравела», 2025. 104 с.

5. Паска М.; Графська О.; Кулик О. Індустрія туризму у структурі національної економіки: інституційні аспекти та концептуальні основи. Економіка та суспільство, 2024, № 62. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-76>

6. Завербний А. С., Залізна Л. В., Озарко К. С. Теоретико-прикладні засади інституційного забезпечення туристично-рекреаційної сфери України за умов діджиталізаційно-інтелектуалізаційних та євроінтеграційних умов. Інфраструктура ринку. 2022. №68. URL: <https://www.doi.org/10.32782/infrastruct68-5>

7. Нодь О. Концептуальні основи стратегічних орієнтирів збалансованого регіонального розвитку галузі туризму. Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2022. №2. Т. 2. С. 104–110. URL: [https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2\(2\)-18](https://doi.org/10.31891/2307-5740-2022-304-2(2)-18)

8. Опря Б. О. Туризм як вид економічної дипломатії. Проблеми, пріоритети та перспективи сталого розвитку в ХХІ столітті. Матеріали XV міжнародної науково-практичної конференції. Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка; Відповідальний за випуск: Тетяна Боднарчук. Кам'янець-Подільський: Видавець Ковальчук О. В., 2023. С. 245-248.

9. Опря Б. О. Сучасний аналіз поняття «туристичний продукт». Глобалізаційні виклики економіки, обліку, фінансів та права: збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції. Полтава: ЦФЕНД, 2023. С. 39-41.

10. Опря Б. О., Хоптяр А. Ю. Інновації та персоналізація: створення сучасного туристичного продукту на прикладі турагенції «Море турів». Журнал «Наукові інновації та передові технології» 2024. № 12(40). С. 777-787. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12\(40\)-777-787](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-12(40)-777-787)

11. Adeel H. B., Sabir R. I., Shahnawaz M. et al. Adoption of environmental technologies in the hotel industry: development of sustainable intelligence and pro-environmental behavior. Discover Sustainability. 2024. 5. URL: <https://doi.org/10.1007/s43621-024-00270-x>

12. Багрій М. Туризмознавство як інструмент дослідження економіки воазливих територій. Економіка та суспільство. 2025. №76. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-2>
13. Лісовський П. М. Туристична діяльність: інновація, інвестиція, рекреація. Київ: Ліра-К, 2022. 124 с.
14. Смирнов І. Г., Любіцева О. О. Логістика в туризмі. Київ: Ліра - К, 2024. 235 с.
15. Опря Б. О . Безбар'єрність у сфері гостинності. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів.[Електронний ресурс]. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2024. Випуск 23. 882 с. (С.488-491) URL: <https://science.kpnu.edu.ua/naukovi-pratsi-vykladachiv/>
16. Опря Б. О. Особливості підготовки фахівців сфери гостинності в провідних закладах Європи. Вісник науки та освіти. 2024. № 2 (20). С. 1054 – 1068. URL: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2\(20\)-1054-1068](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2024-2(20)-1054-1068)
17. Опря Б. О., Тимейчук А., Ромащук О. Освітні типові програмні комплекси формування фахівця нового типу світового туристичного менеджменту. Наукові інновації та передові технології. № 3(31). 2024. С. 1150-1158. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3\(31\)-1150-1158](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2024-3(31)-1150-1158)
18. Levent Altınay, Anna Farmakı, Zaid Alrawadieh. Entrepreneurship in hospitality and tourism. Goodfellow 2025. 284 p.
19. Зарубіна А., Онойко Ю., Щербатюк Н. Сучасні тенденції розвитку внутрішнього туризму. Економіка та суспільство. 2023. № 48. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-48-3>
20. Хоптяр А. Ю., Опря Б. О. Реалізація технологій туристичної діяльності в індустрії туризму Кам'янця-Подільського: розвиток в умовах сьогодення. Економіка та суспільство. 2024. № 68. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5028>

Інформаційні ресурси:

5. Туроператори України. URL: <https://www.poehalisnami.ua/ua/turoperators>
6. Тури онлайн 2024. URL: <https://zavod.tours/search/>
7. Топ-10 туристичних компаній України 2025. URL: <https://uba.top/travel-companies-of-ukraine/>
8. Державне агентство розвитку туризму України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/>
9. Дія. Освіта. URL: <https://osvita.diia.gov.ua/courses/vebdostupnist>
10. PROMETHEUS. URL: <https://prometheus.org.ua/>
11. ВУМ online. URL: <https://vumonline.ua/>

12. Edera. URL: <https://ed-era.com/?fbclid=IwAR3hCVz5QyRLxTwaY7Msn0hlf9V75ZjG4LFIJEnzlLYoYA8UIM8ctXtj8Ak>
13. Impactorium. URL: <https://impactorium.org/uk/all-courses/>
14. Discover. URL: <https://discover.ua/>